

Vänsterpress om EU-valet och Brexit – juni 2019

Denna samling innehåller ytterligare kommentarer till EU-valet och dess konsekvenser, däribland Brexit. Tre av artiklarna är från internationell vänsterpress och 2 av dem är översatta speciellt för marxistarkivet.

Tidigare artikelsamlingar om dessa frågor:

[Svensk vänsterpress om EU-valet del 1](#)

[Vänsterpress om EU-valet – del 2](#)

[Vänsterpress om EU-valet – del 3](#)

[Vänsterpress om EU-valet – del 4](#)

[Vänsterpress om EU och Brexit](#)

Martin Fahlgren 18/6 2019

Innehåll

Clarté	1
<i>Resultatet i EU-valet kan tidigarelägga parlamentsvalet i Grekland</i>	1
International Viewpoint	3
<i>Efter EU-valen</i>	3
Internationalen	5
<i>Varken Washington eller Bryssel – För ett rött Europa!</i>	5
<i>Trump försöker utnyttja Brexit</i>	6
LINKS international journal	8
<i>EU-valet: yttersta högern stoppad – för tillfället</i>	8
Ny Tid	13
<i>Efter EU-valet ligger pucken hos högern i klimatfrågan</i>	13

Clarté

Resultatet i EU-valet kan tidigarelägga parlamentsvalet i Grekland

Antonios Antoniadis

Clartés blogg 31 maj 2019

Alexis Tsipras och Nordmakedoniens premiärminister Zoran Zaev. (c) Republiken Nordmakedoniens regering [Public Domain]

Efter en intensiv mandatperiod står Grekland på tröskeln till ett nytt parlamentsval. Förtroendet för Syriza och Alexis Tsipras har sjunkit sedan valet 2015 och mycket talar för att landet kommer att byta regering. De senaste årens ekonomiska åtstramningar har satt sina spår och efter nederlaget i EU-valet vill Tsipras tidigarelägga parlamentsvalet.

Valet 2015 fick historisk betydelse. Det vänsterorienterade partiet Syriza fick flest röster och bildade regering med nationalkonservativa partiet "Oberoende greker". Det här innebar att Grekland för första gången i historien skulle ledas av ett vänsterparti. Syriza lovade en framtid bortom sparpaket och nödlån. Man skulle ta Grekland ur Euro-krisen och säga nej till de ekonomiska åtstramningarna. Men riktigt så blev det inte. Regeringen skrev på nya, skarpare låneavtal och mandatperioden präglades av en rad trångmål för den till en början hoppin-givande premiärministern Alexis Tsipras.

Förra sommaren utropades slutet för nya nödlån, men Grekland befinner sig fortfarande i en prekär situation. Arbetslöshet och påfrestande låneavtal gör att man med svårighet kan vända den negativa utvecklingen. Detta samtidigt som närvaron av det högerextrema och vålds-bejakande partiet Gyllene Gryning fortsätter att skapa oro i samhället.

I söndags var det EU-val i och resultatet blev ett hårt slag för Syriza. Man fick nästan 10% färre röster än högerliberala Ny Demokrati och grekisk media rapporterade omgående att Tsipras vill tidigarelägga parlamentsvalet. Den sista dagen för att hålla valet är den 20:e oktober, men mycket tyder på att Grekland går till val om en dryg månad. Anledningen är det

sjunkande stödet för Syriza. Man känner inte folkets förtroende och vill hellre gå till val innan siffrorna blir ännu mer ofördelaktiga.

Och mandatperioden har varit tuff med många omdiskuterade händelser. De senaste veckorna har mycket handlat om förra sommarens skogsbränder där hela den grekiska statsapparaten har fått utstå massiv kritik för sitt agerande. Den nationella tv-kanalen SKAI sände nyligen en dokumentär med nysläppta dokument och inspelningar, som visar hur landets bristande organisation bidrog till att katastrofen inte kunde hejdas.

En annan omtalad situation har varit den Makedonska namnkonflikten. Den historiska mot-sättningen nådde sin pik i början av 2019 när de båda regeringarna ratificerade Perspaavtalet, ett avtal som officiellt gav regionen namnet Nordmakedonien. I och med regionens historiska koppling till Grekland, och eftersom många greker kallar sig för "Makedonier", vill många ha patent på namnet. Och besvikelsen blev därför stor. Det här märks framförallt i Nordgrekland där Syriza tappat betydande stöd efter att avtalet skrevs på.

Mot denna bakgrund har alltså Alexis Tsipras bränt mycket av det förtroende som gav honom makten för fyra år sedan. De senaste opinionsundersökningarna visar ett stöd på 20% för Syriza. Det skulle innebära 15% färre röster än det senaste parlamentsvalet där Syriza fick 35%. En väsentlig minskning som till stor del beror på skogsbränderna och Prespaavtalet.

Istället är det höger- och liberalkonservativa partiet Ny Demokrati som ser ut att bli största parti med 27% av rösterna. Ny Demokrati beslutade, tillsammans med socialdemokratiska PASOK, om de första åtstrammingspaketen efter krisens utbrott 2010. Och man skulle med detta resultat alltså återintå den ledande maktpositionen i grekisk politik.

Dessa 27% räcker dock inte till någon majoritet, utan Ny Demokrati kommer behöva söka samarbete hos något av övriga partier. Ett alternativ är att man vänder sig till "Rörelse för förändring", en koalition av partier bestående av bland annat gamla socialdemokratiska PASOK. Som valundersökningarna ser ut nu skulle en sådan koalition inte vara garanterad att nå de 151 av 300 mandat som krävs för majoritet, men mycket kan fortfarande ske.

Hur det än blir går vi troligtvis en intensiv och på sina håll krigisk valperiod tillmötes. Sedvanliga debatter, spekulationer och kontroversiella avslöjanden lär fylla de grekiska nyhetstidningarna. Bara för några veckor sedan publicerades bilder som tycks avbilda en semestrande Alexis Tsipras på en lyxbåt, blott några dagar efter skogsbränderna ifjol. Tsipras själv har ännu inte kommenterat dessa bilder. Däremot passade han själv på att lova höjda pensioner och bidrag, strax innan den grekiska påsken. Men fränsett vallöften och skandaler lär Syriza få det hett om öronen de kommande veckorna, och om partiet inte ska tappa regeringsmakten har de en prekär utmaning framför sig i att återvinna folkets förtroende.

Källor:

Economist (2019): [Syriza, Greece's ruling party, is headed for electoral defeat](#)

Sofokleous (2019): [Βόμβα: Δώρο Πάσχα στους συνταξιούχους σχεδιάζει η κυβέρνηση](#)

To Vima (2019): [Οργιάζει το Twitter με τις φωτογραφίες του σκαφάτου Τσίπρα](#)

TVXS (2019): [Δημοσκόπηση, Palmos για εθνικές εκλογές: Στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2017 η διαφορά ΝΔ - ΣΥΡΙΖΑ](#)

International Viewpoint

Efter EU-valen

Uttalande från Fjärde internationalens Internationella byrå

International Viewpoint 9/6 2019

Översättning från engelska, Göran Källqvist.

Även om EU för tillfället har lyckats tygla bankkrisen och har en årlig tillväxttakt på 2%, så har detta uppnåtts till priset av att bibehålla en hög skuldnivå på 86%, vilken fungerar som grund för strukturella anpassningsplaner i flera länder. Denna politik angriper de sociala skyddsnäten och arbetsmarknadsreglerna och har ökat skillnaderna i löner och levnadsförhållanden för arbetarklasserna i hela unionen ännu mer. Många länder i EU:s södra och östra delar har under de senaste tio åren upplevt hur deras ungdom formligen flyr.

Alltmedan EU hindrar emigranter från Afrika och Mellanöstern att komma in och under de senaste fem åren orsakat mer än 17.000 dödsfall i Medelhavet, fortsätter den på samma gång att bedriva sin nykoloniala politik mot Afrikas befolkningar, speciellt med hjälp av den Europeiska centralbankens kontroll med CFA-francs (CFA = Afrikanska ekonomiska gemenskapen) och avtal mellan Afrika, Västindien och Stilla havsländerna (ACP-EU). Inför den sociala ilska som denna situation orsakar har regimerna samtidigt kopplat sina nyliberala reformer till en stark stat, och har begränsat de demokratiska rättigheterna och förstärkt säkerhetslagarna, med terroristhot eller kontroll av migranter som förevändning.

I detta sammanhang var resultaten från EU-valen nyligen en återspeglning av flera aspekter på den politiska situationen i EU.

Allmänt sett visar de en politisk splittring där yttersta högern verkar ha gjort mest framsteg.

De traditionellt dominerande partierna, som är en del av EPP (Europeiska folkpartiet) och gruppen Progressiva förbundet av socialdemokrater i Europaparlamentet, har lidit ett stort nederlag, vilket visar de europeiska medborgarnas ökande misstro mot dessa traditionella partier. Nedgången kompenseras bara delvis av att det uppstått nya EU-vänliga center-liberala partier i ALDE-gruppen (Alliansen liberaler och demokrater för Europa), som Ciudadanos, de brittiska liberaldemokraterna och i Frankrike Macrons En Marche-rörelse.

De gröna partierna har sett en viktig ökning, och har fått fler platser än någonsin. Det återspeglar delvis en ökande miljömedvetenhet över hela Europa, som också syntes i en del av huvudpartiernas diskussioner. Den senaste tidens sociala rörelser i Europa, i synnerhet ungdomsrörelserna mot klimatkrisen, med de viktiga fredagsmobiliseringarna (Fridays4Future), visar att det har blivit en alltmer central politisk fråga. Men tyvärr besvarar de flesta gröna partierna denna trend genom att rikta in den på en politik inom de nyliberala ramarna och institutionerna, med de tyska Gröna som det tydligaste exemplet.

Partierna till vänster, som samlas i GUE/NGL (Europeiska enade vänstern/Nordisk grön vänster) har lidit ett stort nederlag och minskat från 52 till 38 ledamöter och blivit kammarens minsta grupp.

Den allmänna trenden är att de mest reaktionära partierna direkt från den yttersta högern stärks och erövrar 78 platser, och framförallt polariserar alla högergrupper, både konservativa och nationalistiska.

Den yttersta högern, under ledning av Salvini och Le Pen, är nu på uppgång i Europa. Utan att utmana de stora kapitalistgrupper som är ansvariga för social orättvisa, osäkra anställningsförhållanden och för att överge de sociala skyddsnäten, har den kunnat anpassa sin retorik om de europeiska frågorna. Efter att tidigare ha haft som politik att lämna EU och euron, har de

beslutat sig för att försöka erövra unionen inifrån, och bygga allianser över hela kontinenten och provocera EU:s institutioner för att se ut som utmanare till EU:s samhällsordning. De inskränker sitt program till framförallt två frågor, som de anser vara prioriterade: migration och säkerhetsfrågor. Genom att driva EU-ledarnas och de flesta nationella regeringarnas nuvarande logik till sin spets, försöker de med dessa teman leda in det ursinne inom arbetarklassen som åtstramningspolitiken skapat i rasistiska, nationalistiska och islamofoba fåror. När de under senare tid har hamnat i regeringsställning i flera europeiska länder (i synnerhet i Italien, Österrike, Slovakien och Bulgarien), har de trots sina demagogiska uttalanden uppenbart anpassat sig till en ultraliberal politik. Dessutom har den traditionella högern lätt att foga sig, som i fallet med de brittiska konservativa genom att samexistera med Lag- och rättvisepartier, med Viktor Orbán i fallet med EPP och med Vox i fallet med PP (spanska Folkpartiet) och Ciudadanos. Idag äger det faktiskt rum en ”urbanisering” av den europeiska högern. Det gäller också ”liberala” partiet som En Marche, som trots att det framställer sig som en mur mot den yttersta högern, själv genomför en ultraliberal politik, kombinerad med ett frontalangrepp mot de demokratiska rättigheterna och ett ökande polisvåld. Dess allierade i den spanska staten, Ciudadanos, har valt att bli ett öppet högerparti som är villigt att sluta överenskommelser med yttersta högerens Vox för att skapa en högermajoritet.

Krisen för partierna till vänster om socialdemokratin pekar på flera fenomen. Vid de senaste EU-valen 2014 garanterade Syriza, efter flera års massmobiliseringar av det grekiska folket mot EU:s påbud, att den skulle föra en politik att avvisa åtstramningar. På liknande sätt hade Podemos just bildats i efterdyningarna till de stora sociala rörelserna 15M och Mareas, och sa att de ville hävda en vänsterpolitik och bryta med det socialdemokratiska sättet att förvalta samhället. Dessa två erfarenheter i Europa gav tiotusentals aktivister förhoppningar om att hitta ett politiskt svar för sin kamp, för mobiliseringar mot den sociala, demokratiska och miljökrisen, för att avvisa diskriminering och könsbaserat och homofobiskt våld, för att ta emot migranter och för att motverka den rasistiska politiken.

Syrizas kapitulation lyckades skaka dessa förhoppningar på ett djupgående sätt. På grund av sin oförmåga att upprätta en välfungerande intern demokrati för att kunna bevara enheten har Podemos har skakats av interna motsättningar, och Iglesiasledningen har allt tydligare anammat linjen att bli en underordnad allierad till Socialistpartiet. France Insoumise har också valt att anta en sätt att fungera som grundas på ett karismatiskt ledarskap, och har inte lyckats dra till sig det kraftiga missnöje som Gula västarnas rörelse uttrycker. På det hela taget har den radikala vänsterns trovärdighet och användbarhet inte hållit jämna steg med de senaste årens mäktiga sociala rörelser. Å andra sidan måste vi konstatera valframgångarna för speciellt Bloco [i Portugal] och PTB [i Belgien], som lyckades flytta fram sina politiska positioner i dessa val.

Brexit-katastrofen har betonat behovet av att föra fram ett projekt som utmanar EU och samtidigt går hand i hand med arbetarklassernas intressen. Folkomröstningen 2016 utlystes i ett försök att läka den långdragna sprickan i det styrande Tory-partiet mellan Europavänner och USA-positiva, och har lett till tre års kaos och kris eftersom regeringen inte har lyckats förhandla fram ett avtal. Perioden efter folkomröstningskampanjen 2016 har kännetecknats av en reaktionär karneval med allt fler angrepp i media och även fysiska attacker mot personer som uppfattats vara migranter, det vill säga svarta, muslimer, och grupper från Mellanöstern och Östeuropa. Farages nya Brexitparti, vars enda plattform var för en ”hård” Brexit eller ”inget avtal” vann återigen i EU-valen. Labours stöd minskade, både bland de som vill stanna kvar och de som vill lämna, och partiet besegrades i EU-valet av liberaldemokraterna som är tydligt för att stanna kvar. Efter en förlängning är det nu bestämt att Storbritannien ska lämna den 31 oktober – nästan säkert utan något avtal – och det är troligt att bara ett allmänt val och/eller en andra folkomröstning kan hindra det.

Utmaningen för den radikala vänstern är att vara trovärdig och nyttig när det gäller mobiliseringar och att, i kampanjer och val, stå för politiska krav som svarar på sociala, demokratiska och ekologiska nödsituationer. Uppgiften är inte lätt: medan extremhögern formar sig efter det kapitalistiska systemet för att utveckla sina främlingsfientliga och reaktionära teman, går den radikala vänstern och de sociala rörelser som den förlitar sig på, i direkt konflikt med systemet för att lägga fram sina politiska krav. Det är emot dessa de politiska attackerna från den härskande klassen och deras media verkligen riktar sig. Rörelsen andra stora uppgift är att kunna bygga massorganisationer som kombinerar en demokratisk och stridbar struktur med förmågan att tala till de stora massorna. Här måste vi lära oss både av framgångar och misslyckanden under de senaste åren.

Men kraften i de internationella mobiliseringarna mot våld och diskriminering mot kvinnor, de klimatmanifestationer som äger rum över hela Europa, djupet i mobiliseringar som de Gula Västarnas i Frankrike är en drivkraft i den akuta uppgiften att bygga politiska rörelser i Europa som förmår driva dessa sociala frågor, politiska rörelser som kopplas till social frigörelse och som direkt vänder sig mot kapitalismens utsugning och förtryck.

Internationalen

Varken Washington eller Bryssel – För ett rött Europa!

Ledare

Internationalen 14/6 2019

- ▶ Brexit skapar inga genvägar
- ▶ Erbjuder bara högerpolitik
- ▶ Vänstern måste stå oberoende

Vart går England efter att Theresa May lämnat scenen? Det mesta pekar på ”högerut”. Figureerna som står på tur efter hennes avgång är en dyster samling stockkonservativa. Detta är dock snarare kristecken än någon seger. Tories är idag ett regeringsparti i spillror på grund av en omröstning de själva i sitt högmöde drev fram. Trots att vi lever i en tid då den politiska högern håller på att rita om hela samhället och begrava de sista spåren från efterkrigstidens välfärdsstat, så befinner sig samma politiska elit och hela det samhälle de format till sin egen avbild i kris. Och även om det har inneburit en öppning för den än mer vulgära högerpopulismen så är det inget tronskifte vi ser. Krisen går djupare än så.

Detta gör inte Brexit till ett progressivt fenomen. Brexitkampanjen bars fram, inte på systemkritik mot överstatlighet och demokratisk urholkning, utan av fantasiflorer om hur England tömdes på pengar och skulle fyllas av billig utlandsfödd arbetskraft. Rasifierade briter fick utstå verbala och fysiska angrepp på ett sätt som knappast förekommit sedan åttiotalet. I dess fotspår väntar murar genom Irland, ytterligare nedmontering av den gemensamma välfärden och ökat ekonomiskt och politiskt beroende av USA. Det vill säga om Englands styrande alls kommer ifrån förhandlingsbordet.

Den vänster som ändå stödjer Brexit gör det utifrån uppfattningen att den kommer ur en genuin folklig vrede eller utifrån analysen om vilka effekter Brexit antas få – på sikt. För en vänster som söker efter folklighet är det lätt att sympatisera med upproriskheten mot överhetens EU-projekt, men det är en fälla. För elva år sedan skrev Kajsa Ekis Ekman om den tidens feministiska strömningar att ”Alla vill vara i minoritet” (DN 7/3-08). Hon såg ett debattlandskap där alla aktörer tycktes tävla i vem som var mest utsatt och maktlös istället för att kämpa gemensamt för makten över utvecklingen. Idag är det den konservativa och populistiska högern som försöker spela svag. Brexit Party lanserade sig som antietablissemangs-

partiet trots att det finansieras av miljardärer och stöds av personer i den mediala eliten. Trump kan vara världens mäktigaste man och ändå leka underdog på Twitter. Högern har börjat låta som en parodi på den ”identitetspolitiska vänstern”. Det kommer förmodligen slå tillbaka på dem själva förr eller senare, men än värre är det om vänstern nu börjar tro att varje populistiskt fenomen automatiskt är folkligt och därigenom progressivt.

En vänster som vill spela någon slags politisk roll kan aldrig surfa på högervågor och den kan heller inte lita på att den befintliga politiska ordningen skall skydda oss från reaktionärerna. Båda vägarna är försök att kompensera för sin egen svaghet genom att hoppas på att en utveckling skall spela en i händerna över tid. EU-motstånd är nödvändigt att driva, men det går bara om det finns rörelser som organiserar kring politiska krav som går stick i stäv med den nyliberala politik som idag är förhärskande.

Idag när hela den politiska ordningen är i gungning och maktens företrädare gång efter annan avslöjas i sin korrupcion, sin politiska oförmåga och sin kortsynthet, så skall vi inte lura oss att den kunskapen i sig nödvändigtvis leder till någonting positivt. Tvärtom kan kunskap om eländet leda till uppgivenhet eller till och med reaktionära utbrott av missriktad vrede mot samhällets mest utsatta. Nej, gemensamt för nästan alla stora historiska framsteg är att det har funnits breda och djupa folkrörelser som fångat upp vreden och vridit den till konkreta politiska krav för förbättring. Ingen högerpolitik kan erbjuda genvägar framåt. Europas framtid ligger till syvende och sist i vänsterns egen förmåga att bekämpa kapitalets övermakt.

Trump försöker utnyttja Brexit

Peter Widén

Internationalen 14/6 2019

- ▶ Den amerikanske presidenten besökte premiärminister Theresa May i London
- ▶ Trump vill splittra EU och göra Storbritannien beroende av USA:s handelskrav
- ▶ Utförsäljning av statliga brittiska sjukvårdssystemet NHS kan bli resultatet

Den 4 juni, andra dagen för Donald Trumps statsbesök i Storbritannien, var dagen för politiska samtal och också dagen för demonstrationerna mot den högerextreme amerikanska presidentens närvaro. Det blev dagen då strålkastarna kom att riktas mot den US-amerikanska administrationens stöd till Brexit, och gärna en hård Brexit utan avtal med EU. För många kanske en pusselbit föll på plats i förståelsen av den US-amerikanska regimens politik i denna fråga.

Donald Trump gick ju redan vid tiden för folkomröstningen ut och gav sitt stöd till Brexit-generalen Nigel Farage med sin främlingsfientliga agenda. Trump gratulerade briterne för att de nu kunde komma ur EU och hans EU-kritik var som lånad från Farage. Denne stödde i sin tur Trump och besökte honom under hans presidentkampanj.

Många såg kanske Trumps utspel som mer som ett uttryck för hans totala taktlöshet (Att öppet önska EU:s sönderfall när man är USA:s president är ju inte diplomatiskt finlir precis). Nu går han ut och stöder en hård Brexit utan avtal; att Storbritannien lämnar EU utan överenskommelse. Någon dag innan statsbesöket twittrade han dessutom att Storbritannien helt borde strunta i den skuld man har till EU. Detta är alltså mannen som själv anklagar olika länder för att lägga sig i andra länders inre angelägenheter.

Men att det inte handlar om en mans tokerier utan om en regims strategi fick vi i dagarna svart på vitt på. USA:s ambassadör i Storbritannien Woody Johnson uttalade sig under en TV-

intervju om vilka fantastiska öppningar som kommer att finnas när Storbritannien väl lämnat EU. Ett fantastiskt handelsavtal med USA där allt bör upp på bordet. Och det som Johnson gärna ville se på bordet var den brittiska statliga sjukvården NHS. Inte ens Margaret Thatcher vågade sig på att föreslå privatisering av NHS som av folket uppfattas som juvelen i välfärdsbygget efter andra världskriget.

Labour-ledaren Jeremy Corbyn reagerade direkt och i sitt tal till demonstranterna förklarade han att Labour aldrig kommer att acceptera att NHS slits sönder av US-amerikanska giriga privata bolag. Även de konservativa vet hur den stora majoriteten ser på NHS och i en intervju försökte utrikesminister Jeremy Hunt slingra sig och mena att NHS inte behöver vara en del av ett framtida U.K.-U.S.-handelsavtal. Däremot uttryckte han stolthet över de båda ländernas (USA och U.K.) samarbete för att nå fred i Jemen. Fred i JEMEN!!! Vad han talar om är hur Storbritannien följer USA:s politik att rusta Saudiarabien till tänderna så att dom kan fortsätta sitt krig som redan kostat 85 000 jemenitiska barn livet.

När Trump och Theresa May under presskonferensen fick frågan om NHS skulle vara på bordet i förhandlingarna om ett framtida handelsavtal mellan länderna försökte May naturligtvis undvika ett klart svar men Donald Trump förklarade att allt bör vara på bordet. Under presskonferensen försvarade han dessutom att han på twitter hade kallat Londons borgmästare Sadiq Khan för en man som gjorde ett uselt jobb och var en "stenkall loser". Han såg både Khan och Labour-ledaren Corbyn som "negativa krafter". Trump sa sig inte vilja ha något möte med Corbyn.

Experter som kommenterat ambassadör Johnsons och Trumps utspel har också pekat på hur USA i ett handelsavtal kommer att försöka få in sina medicinprodukter för att med pris-konkurrens slå ut brittiska och tvinga NHS att använda amerikanska billigare mediciner. Ett perspektiv som skrämmer många briter är att de genom ett handelsavtal med USA tvingas acceptera klordoppade kycklingbitar.

Överhuvudtaget kommer ett handelsavtal att resa frågan om regelverk och det US-amerikanska regelverket när det gäller livsmedel och mycket annat ligger långt efter EU när det gäller konsumentskydd. Det råder ingen tvekan om att Trump-administrationen ser Brexit som sin chans att i dragkampen mellan de ekonomiska blocken vinna Storbritannien som en underlydande.

Ett handelsavtal med ett USA som har en president med America First som ledstjärna kommer att innebära stora ingrepp. Boris Johnson, Reese Mogg och de andra i rävjägarehögern älskar att säga att de vill ha Brexit för att kunna "ta tillbaka kontrollen". De har i verkligheten aldrig menat kontroll till folket. Det de vill ha är ökade möjligheter till högerpolitik och attacker på arbetarklassens rättigheter. Men de är uppenbarligen helt beredda till ett handelsavtal med Trumps USA.

Ett avtal som Corbyn menar gör Storbritannien till en amerikansk koloni. Tillspetsat men tänkvärt. Det är därför Corbyn, när fortsatt EU-medlemskap röstats bort i folkomröstningen, kämpat för en "mjuk" Brexit, där man behåller tullunionen med EU och därmed kan förhandla med EU mot USA. Är det måne dags för Brexit-påhejare inom vänstern (i Storbritannien och i Sverige) att fundera ett varv till.

LINKS international journal

EU-valet: yttersta högern stoppad – för tillfället

Dick Nichols¹

LINKS international journal juni 2019 [australiensisk tidning]

Det europeiska etablissemangets partiers massiva skrämselfkampanj om yttersta högers hotande uppsving vid valen till EU-parlamentet den 26 maj fungerade till slut ganska bra för dem. Förvisso har det blivit krångligare att skydda det nyliberala EU:s maktstrukturer nu när parhästarna Europeiska folkpartiet (EPP) och Progressiva förbundet av socialdemokrater (S&D) tappade 72 platser² men mitten har hållit – för tillfället.

Alliansen liberaler och demokrater för Europa (ALDE), som stöds av den franska presidenten Emmanuel Macrons *En Marche* blev delvis räddare med sina 40 extra medlemmar i Europaparlamentet (MEP): ökningen gjorde dessa förkämpar för ett federalt EU till de största vinnarna. Och även om de Gröna/Europeiska fria alliansen (Gröna-EFA) ökade med 21 platser på en växande våg av oro över oro för den globala uppvärmningen, så kan dess mer konservativa del mycket väl vara känslig för tryck från S&D och ALDE att inte röra EU:s institutionella stabilitet.

I motsats till detta kom den Europaskeptiska, rasistiska och främlingsfientliga höger 74 platser från ett erövra den tredjedel av parlamentet som krävdes för att uppnå det kvalitativa språng i sin bakåtsträvande påverkan på den europeiska politiken som den redan har i Italien (se Daniel Fulvis analys för [Green Left Weekly](#)).

I sin helhet ökade yttersta högers Europaskeptiska läger sin röstsiffra från 155 till 177 platser. Deras mest rasistiska och främlingsfientliga parlamentsgrupp, Europeiska alliansen av folk och nationer (EAPN)³ med Italiens inrikesminister Matteo Salvini (Lega Nord), Frankrikes Marine Le Pen (Nationell samling) och Allians för Tyskland (AfD),⁴ erövrade 37 nya platser; yttersta högers mest Europaskeptiska del, Frihet och direktdemokrati i Europa (EFDD), med Brexitpartiets Nigel Farage och den italienska Femstjärnerörelsen, ökade sitt antal med 2.

Men denna ökning nästan halverades genom att gruppen Europeiska konservativa och reformister (ECR) tappade 17 platser, till största delen beroende på att de engelska konservativa ödelades, och på grund av Brexitkrisen reducerades från 19 platser till 4.

Resultatet kommer inte att förändras kvalitativt om Brexit äger rum och 73 brittiska MEP försvinner. I så fall skulle EFDD drabbas hårdast och förlora status som grupp i Europaparlamentet, eftersom det kräver minst 25 MEP från åtminstone sju medlemsstater, och tvinga Femstjärnerörelsen att hitta ett nytt hem. Men även om Femstjärnerörelsen skulle ansluta sig till samma grupp som sin allierade och rival Lega Nord, skulle inte EAPN gå om ALDE som parlamentets tredje största grupp.

För att det ska ske måste det äga rum avhopp från ECR och/eller EPP och/eller att för närvarande oberoende MEP ansluter sig. Även om det inte är helt uteslutet så verkar ett sådant

¹ Dick Nichols är Europakorrespondent för *Green Left Weekly*, och är bosatt i Barcelona. En första version av denna artikel publicerades på deras webbplats.

² Enligt siffror den 31 maj på webbplatsen *Politico*. Europaparlamentets officiella resultat, från 29 maj skiljer sig.

³ Detta är Salvinis ombildning av Nationernas och friheternas Europa (ENF), som den fortfarande kallas på Europaparlamentets webbplats.

⁴ Europaparlamentets webbplats tar fortfarande upp AfD som ansluten till EFDD. *Politicos* webbplats räknar upp det som ansluten till EAPN, vilket också *Europe Electssite* gör. Det är därför de tre webbplatserna anger olika siffror för ANO:s och EFDD:s ökning den 26 maj.

scenario inte troligt innan parlamentet börjar sammanträdena den 2 juli, i synnerhet med tanke på motsättningarna inom den brokiga gruppen högeranhängare, som är överens om att göra migranter och flyktingar till syndabockar men inte så mycket mer.

Men på samma gång har EU:s regeringskris inte lindrats det minsta, främst på grund av att det gamla styret med två grupper fallit samman och att uppsvinget för den rasistiska högern är störst i EU:s kärnländer – Tyskland, Frankrike och Italien – medan det medlemsland där S&D har hämtat sig mest, Spanien, står inför en massiv utmaning från den katalanska rörelsen för självstyre och självständighet

Det är också viktigt att komma ihåg att yttersta högerns hatpolitik nu sträcker sig långt utanför dess gränser, och alltmer blir en del av EU:s grymma flykting- och migrantfientliga politik, som mer och mer liknar den australiensiska modellen att hindra båtar och sätta upp interneringsläger, företrädesvis utanför EU:s gränser. Denna trend har fått sin mest extrema yttring i det danska socialdemokratiska partiet, vars anpassning till det främlingsfientliga Dansk folkepartis politik har blivit så uttalad att det sistnämnda blivit alltmer onödigt – vid valen den 26 maj minskade dess röstetal från 26,6 till 10,7%.

Vid dessa val visade sig de liberala och gröna strömningarna trots allt vara starkare än yttersta högern, och fick till och med S&D att fantisera om att det kanske kan vara möjligt att avsätta EPP från EU:s toppositioner – genom att slå ihop liberaler, gröna, socialdemokrater och den yttersta vänstern.

Med S&D-gruppens ordförandes, Udo Bullmanns, hoppfulla ord den 28 maj: ”De europeiska väljarna har skickat en tydlig signal om förändring. För socialister och demokrater är Frans Timmermans [S&D:s nederländska kandidat till posten som EU-kommissionens ordförande] den enda kandidat som kan bygga en progressiv majoritet på en tydlig plattform av kamp mot social ojämlikhet och för att ta itu med klimatförändringarna”.

Valdeltagandet

Valets mest slående särdrag var det kraftigt ökande valdeltagandet. Rädslan för ett uppsving för den yttersta högern visade sig i ett aldrig tidigare skådat språng i deltagandet, vars medeltal i alla medlemsstater ökade med 8,33% till 50,94%, det högsta sedan 1994 och den första uppgången för en trend av till synes ständig nedgång.

Den största ökningen (mellan 13,3% och 21,85%) ägde rum i de länder där hotet från yttersta högern är tydligast eller där konflikten mellan den nationella regeringen och de europeiska institutionerna har varit mest intensiv, nämligen Polen, Ungern, Rumänien, Österrike, Tyskland och den spanska staten. Den var lägst, faktiskt negativ, i Irland, Portugal, Malta och Luxemburg (mellan -1,45 och -3,14%) där det inte finns någon yttersta höger i det nationella parlamentet.

Ökningen var också ojämn i klasstermer, och observatörer rapporterade att det högre valdeltagandet var tydligare i medelklass- och välbeställda förorter och städer över hela Europa, men att det fanns få tecken på mobiliseringar i arbetar- och fattiga områden, där känslan av att EU är ovidkommande för folks dagliga problem fortfarande är stark.

Om detta bekräftas, så kan denna trend hjälpa till att förklara varför impulsen mot yttersta högern och för miljön uttrycktes i ett ökat röstetal för gröna och liberaler, i nästan alla länder på bekostnad av anhängare till Europeiska enade vänstern/Nordisk grön vänsters (GUE/NGL) parlamentsgrupp, och varför de anhängare till GUE/NGL som hade en tydlig röd-grön profil gjorde bäst ifrån sig.

Huvudtrenderna

Här följer en sammanfattning av de viktigaste rösttrenderna, medlemsstat för medlemsstat. Vänster- och högerförändringar utesluter inte varandra, och vi bör notera polariseringen mellan vänster och höger på bekostnad av EPP och S&D i land för land. Och resultaten är bara slutgiltiga i 15 av EU:s 28 medlemsländer, resultaten har förklarats vara provisoriska i 12 länder och en omräkning som kan ta upp till en månad pågår på Irland. De partier som har chans att erövra den sista plats som avgörs (södra Irland) är Fine Gael, Sinn Fein och de Gröna.

1. Den Europaskeptiska, rasistiska och främlingsfientliga högern (ECR, EPDD och EAPN).

EAPN – det tidigare Nationernas och friheternas Europa (ENF) – ökade med 37 platser, främst i Italien (23), Frankrike (7) och Tyskland (4), och med 2 var till det invandringsfientliga ”frisinnade” tjeckiska Frihet och direktdemokrati (SPD) och det belgiska ytterst främlingsfientliga Flamländskt intresse (VB). De erövrade också 1 plats i Estland, där det starkt nationalistiska Estlands konservativa folkparti (EKRE), som ingår i landet regeringskoalition, för första gången kom med i Europaparlamentet.

EAPN tappade mest i Nederländerna där islamofoben Geert Wilders Frihetsparti (PVV) blev av med alla sina platser. Det Europaskeptiska polska Nya högers kongressparti (KNP) försvann också tillsammans med ett av det österrikiska Frihetspartiet (FPÖ) fyra platser: det var resultatet av att dess ledare och Österrikes vicepresident Heinz-Christian Strache i hemlighet filmades i ett hotell på Ibiza när han krävde pengar till sitt parti i utbyte mot att ge ryska företag kontrakt.

EFDD:s ökning var koncentrerad till Storbritannien, där Brexitpartiet fick 11 platser fler än sin föregångare Storbritanniens självständighetsparti (UKIP). Men denna ökning uppvägdes nästan helt av att AfD gick över till EAPN och att 6 franska nationalisterna försvann vid valet tillsammans med en tjeck och en litauisk nationalist – 9 förlorade platser som gjorde att EFDD ökade med 2 platser.

Utöver förlusten av 15 platser i Storbritannien, så tappade gruppen ECR 6 platser i Tyskland och 3 platser i Danmark, där det islamofoba Danskt folkepartis (DF) röstsiffra mer än halverades. ECR tappade också enstaka platser i Belgien, Cypern, Irland, Rumänien, Slovakien och Grekland.

ECR räddades från en värre katastrof tack vare en ökning med 7 platser i Polen för det styrande Lag- och rättvisepartiet (PiS), en ökning med tre platser för ultranliberala Forum för demokrati i Nederländerna, en ökning med två platser för de tjeckiska Medborgardemokraterna och ökning med enstaka platser i Sverige, Bulgarien och Lettland.

Det återstår att se till viken grupp, om någon, de för närvarande oberoende ledamöterna från yttersta högern kommer att ansluta sig. De omfattar: Grekisk lösning, för vilka namnet ”Makedonien” bara kan syfta på grekiska företeelser; det grekiska nynazistiska Gyllene gryning; Jobbik, ”försvarare av ungerska värderingar”; den antiromska homofoben Marian Kotleba från Vårt Slovakien; och det spansk-chauvinistiska nyfrancoistiska Vox.

2. ALDE

Det viktigaste centrum för reaktionen mot yttersta högers Europaskepticism var gruppen ALDE, som ökade mest i länder där hotet mot EU – som många uppfattar som ett förkroppsligande av ”europeiska värderingar” – är starkast, till att börja med Brexitdramat.

I Storbritannien tredubblades Liberaldemokraternas röstsiffror till 19,76% och antalet platser gick från 1 till 16; i Frankrike gick Macrons *En Marche* från 7 platser till 21; i Rumänien gick

de två grupper som är anslutna till ALDE, och som återspeglar protesterna mot det härskande Socialistpartiets korrupktion, från 1 plats till 10; i Tyskland ökade Fridemokraterna och Fria väljare, som båda är anslutna till ALDE, tillsammans sitt antal platser med tre; i Tjeckien gick miljonären Andrej Babiš' rörelse ANO från fyra till sex platser och i Ungern har den nya Momentumrörelsen, som riktar sig mot Viktor Orbáns regering, för första gången kommit in i Europaparlamentet med två platser.

ALDE:s danska medlemmar, de härskande Liberalerna och Radikala venstre, ökade sitt platsantal med två, och det gjorde också dess slovakiska medlem, Tillsammans-medborgardemokrati. Liberalerna fick också en extra plats i Irland, Luxemburg och Slovenien.

ALDE:s tappade mest i Belgien, där de har suttit i regeringen och dess flamländska och fransktalande medlemmar förlorade en plats var. De tappade också enstaka platser i Bulgarien, Kroatien, Finland, Litauen och Nederländerna.

3. De Gröna

De Gröna representerar ett mer progressivt avvisande av ultranationalismen än ALDE och återspeglade också en ökande oro i Europa över den globala uppvärmningen. De Gröna fördubblade sitt röstantal i Tyskland till 20,5%, där de Gröna ersatte det tyska Socialdemokratiska partiet (SPD) som den näst största tyska MEP-gruppen, med 21 platser (en ökning med 10). Andra stora framsteg för de Gröna ägde rum i Frankrike (sex extra platser för Ekologi Europa – De Gröna) och Storbritannien (upp 4 platser). De Grönas medlemmar i medlemsstaterna ökade med enstaka platser i Danmark, Finland och Nederländerna.

De Grönas enda förluster var Sverige (2 platser) och Österrike, Kroatien och Ungern (en plats var).

Partier som tillhör Europeiska fria alliansen av nationer utan någon stat, den gröna gruppens partner i parlamentet, ökade sitt platsantal från 11 till 12, i och med att det Skotska nationalistpartiet ökade sin representation från två till tre.

4. EPP

EPP gick tillbaka på bred front, i 16 av EU:s 28 medlemsländer. De största förlusterna var i Frankrike (från 20 platser till 8), Italien (från 12 platser till 7), Spanien (17 platser till 12) och Tyskland (från 34 platser till 29.) Andra förluster för EPP ägde rum i Storbritannien, Tjeckien och Lettland (2 var), och de tappade enstaka platser i Kroatien, Estland, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal, Polen, Rumänien, Slovakien och Slovenien. EPP-medlemmar sitter, eller har nyligen suttit, i regeringen i de flesta av dessa stater.

På samma sätt är de få länder där lokala EPP-medlemmar ökade sitt platsantal länder där de har varit i opposition: Grekland (upp 3), Sverige (upp 2) och Cypern och Rumänien (upp 1 var).

Österrike (upp 2) är ett specialfall på grund av skandalen med den tidigare regeringskollegan, FPÖ, liksom Ungern (upp 1) där det styrande partiet Fidesz, som för närvarande är uteslutet ur EPP för att ha trotsat EU-direktiv, fortsätter att frodas med sin invandringsfientliga, lilla-Ungern-mot-fanskapet-i-Bryssel demagogi.

5. S&D

Socialdemokraternas förluster följde till stor del EPP:s, med gruppens största förluster i EU:s kärnländer: Italien (från 31 till 19), Tyskland (27 till 16), Storbritannien (18 till 10) och Frankrike (12 till 5). Det tjeckiska socialdemokratiska partiet tappade samtliga sina 4 MEP, medan det styrande socialdemokratiska partiet i Rumänien, som sedan 2017 har mött vågor av protester mot korrupktionen, minskade från 13 platser till 8. Förluster av enstaka platser för

S&D-medlemmar ägde också rum i länder där socialdemokratin sitter eller nyligen har suttit i regeringen – Belgien, Slovakien och Sverige.

Medlemmar i S&D-gruppen ökade med flera platser i Nederländerna (från 3 till 6), spanska staten (från 13 till 20) och Polen, resultat som gick mot den allmänna trenden. Den 20 platser stora avdelningen från det spanska Socialistiska arbetarpartiet (PSOE) blir nu störst i S&D-gruppen, och diskuteras i en separat artikel om EU-valets betydelse för politiken i den spanska staten.

I fallet Nederländerna talar media om ”Timmermanns-effekten” på grund av S&D-kandidatens förmåga att låta som Europas bästa förkämpe för demokratiska rättigheter, hållbarhet och ”framtiden”. I en undersökning av TV-stationen NOS angav 48% av de som röstade på Arbetarpartiet (PvdA) att Timmermanns var det främsta skälet till deras stöd.

I Polen berodde ökningen helt och hållet på att det nya partiet Wiosna (Vår) anslöt sig till S&D-gruppen. Wiosna är progressiva i fråga om sociala och demokratiska rättigheter och miljön och lovar att ”föra EU närmare folket” och har uppstått som reaktion på det styrande PiS’ auktoritära politik.

Med undantag för Malta stämde alla övriga ökningarna med enstaka platser för S&D-gruppen – i Bulgarien, Kroatien, Estland, Ungern, Lettland och Slovenien – med situationer där de är i opposition till konservativa regeringar.

Bakslag för den radikala vänstern

Den största proportionella motgången den 26 maj drabbade GUE/NGL, som tappade en fjärdedel av sina MEP. Den förlorade flera platser i Spanien (5), Italien (3), Tjeckien (2), Tyskland (2) och Nederländerna (2) och (hittills) en enstaka plats i Irland, och de enda positiva resultaten var en ökning med enstaka platser i Belgien och Frankrike. Förväntade framgångar i Slovenien, Danmark och Frankrike förverkligades inte. Speciellt smärtsamt var förlusten av det nederländska Socialistpartiets två platser, med all sannolikhet offer för ”Timmermanns-effekten”.

De enda länder där GUE/NGL:s medlemmar hade bättre resultat än 2014 var Belgien, Cypern, Danmark, Sverige, Portugal och Frankrike. Men i Frankrike splittrades rösterna på ett meningslöst sätt mellan *La France Insoumise* och kommunistpartiet. I Danmark ledde Enhetslistans beslut att för första gången ställa upp i EU-valet i eget namn – och inte bara ge stöd till Folk rörelsen mot EU – till att de två kandidaternas samlade röstetal blev 9,02%. Det var en ökning med 1,1% från 2014 men räckte inte för att få två MEP istället för en.

Det tveklöst bästa resultatet för GUE/NGL fick det portugisiska Vänsterblocket, som fördubblade sitt röstetal till 9,82% och antalet platser från 1 till 2, och blev trea efter Socialistpartiet och Socialdemokratiska partiet (EPP:s lokala medlem). Men denna ökning mer än uppvägdes av det minskade stödet till Förenade demokratiska koalitionen – som samlar det portugisiska kommunistpartiet och de Gröna – vars röstsiffra sjönk från 13,71% till 6,88% (3 platser till 2).

En ljuspunkt för GUE/NGL den 26 maj var att Belgiens Arbetarparti (PTB) kom med i Europaparlamentet med en plats, och samtidigt ökade med 10 platser i det belgiska federala parlamentet. Denna framgång uppvägde delvis att det extremt högerinriktade, ultranationalistiska Flamländskt intresse ökade med 15 platser.

GUE/NGL kan fortfarande växa en aning om för närvarande oberoende MEP beslutar sig för att ansluta sig: de mest troliga kandidaterna är de två irländska parlamentsledamöterna som representerar *Independents 4 Change*.⁵

Slutsats

De nedslående resultaten för GUE/NGL:s medlemmar i EU-valet har lett till förhastade slutsatser om deras brister. Men (den nuvarande tillfälliga) avmattningen av den ekonomiska krisen och i stort sett defensiva stämningar inför den främlingsfientliga, ultranationalistiska och rasistiska högerens uppsving, gav självklart större möjligheter för krafter med ett enkelt program att försvara ”Europa” än de med förslag att på ett radikalt sätt omforma EU längs demokratiska, sociala rättvisa och miljömässigt hållbara linjer. Mot bakgrund av yttersta högerens klimatförnekande, sadism mot flyktingar och hatiska uttalanden mot HBTQ-grupper och nationella minoriteter, började till och med ALDE:s nyliberala entusiaster att se bra ut.

För att kunna slå fast vad som egentligen var möjligt för den radikala vänstern i det nuvarande läget och hur mycket bättre det kunde ha blivit, kräver en närmare analys av valresultatet i EU:s olika medlemsstater, vars politik ofta överskuggar ”europeiska” frågor. Det kommer att bli speciellt viktigt att slå fast varför så många i arbetar- och fattiga bostadsområden avstår från att rösta.

En sista försiktig observation: bland de av GUE/NGL:s medlemmar som överlevde bäst den 26 maj var de vars politiska kultur har gjort det möjligt för dem att på bäst sätt förena det ”röda” i social rättvisa med det ”gröna” i ekologisk överlevnad – den danska Enhetslistan, det portugisiska Vänsterblocket och det belgiska Arbetarpartiet.

Under åren har det gjort det möjligt för dem att tillitsfullt tala till de helt olika publikerna som den radikala vänstern måste anknyta till om den ska vinna kampen om deras hjärta och hjärna mot liberaler, socialdemokrater och de Grönas höger. De av GUE/NGL:s partier som det inte gick så bra för den 26 maj kan vinna på att sakligt studera dessa partiernas arbete.

Det är alltmer angeläget att den radikala vänstern gör bättre ifrån sig. Den här gången har barbariet stävjats, men EU-”centerns” nyliberala politik kommer även fortsättningsvis att driva hundratusentals människor i armarna på den yttersta högeren – om det inte byggs upp ett socialistiskt alternativ i tid.⁶

Artikeln från [Links international journal of socialist renewal](#). Översättning från engelska, Göran Källqvist.

Ny Tid

Efter EU-valet ligger pucken hos högeren i klimatfrågan

Janne Wass

Ny Tid 28/5 2019

Det på förhand anonyma finländska hockeylandslaget visade under VM i Slovakien hur långt samarbete, tillit och jämlikhet räcker. Kyrkslättbördige spelaren **Jani Hakanpää** uppgav efter semifinalsegern mot Ryssland för *Expressen* att lagets framgång baserade sig i den goda gemenskapen inom laget och tillade att ”alla får vara som dom är och köra hårt”.

Ja, ni får förlåta den redan lite tröttsamma åsnebryggan från hockeyguldets till EU-valet. Det är inte heller helt problemfritt att anamma idrottsmetaforer i politiska sammanhang, men visst är

⁵ *Independents 4 Change* är ett irländskt politiskt parti. – Red

⁶ Se även artikeln ”Den radikala vänstern satt på undantag i EU-valet 2019” i samlingen [Vänsterpress om EU-valet – del 4](#) – Red

det frestande att dra paralleller mellan **Jukka Jalons** guldlag och den politiska diskussionen. Det finländska nobody-landslaget knäckte i slutspelet tre av de mest NHL-späckade lagen i turneringen, lag som förlitade sig mer på enskilda framgångsrika individers förmåga att på egna meriter bära upp kollektivet än på den inneboende kraften i samarbetet självt, där summan av kollektivet blir större än dess enskilda komponenter. Jalons lag, däremot, visste att nyckeln till framgång låg i ett disciplinerat spel under tydligt givna ramar och överenskommelser, en gemensam insats där alla spelare kunde lita på att killarna bredvid drog sitt strå till stacken, följde de på förhand uppgjorda avtalen och osjälviskt uppoffrade sig för det allmänna bästa. Och när guldmedaljerna delades ut fick inte **Kaapo Kakko**, **Marko Anttila** eller **Kevin Lankinen** fler prenikor än någon annan, trots att det kan argumenteras för att deras insatser rent resultatmässigt var större än lagkamraternas. Vill man, kan man säga att det var ett lag som var uppbyggt på socialistiska principer.

Det är det förstås många som inte vill, och den här typen av jämförelser ska naturligtvis inte tas på så stort allvar. Funkar bättre som åsnebygga än som seriöst argument. Men ändå kan man hysa en förhoppning om att det nya EU-parlamentet ska ta modell snarare av Jalons guldgossar än av de högerpopulistiska krafter som nu lyfter profilen också i EU-sammanhang. Ty, trots populisternas antielitistiska jargong, bygger deras ideologi inte på ett jämställt samarbete, utan på en i grund och botten elitistisk tanke om beskydd av en privilegierad folkgrupp.

Extremhögerkrafterna gick framåt i valet, men det blev inte den europeiska "jytty" som många hade hoppats eller befarat. Sannfinländarna fick nöja sig med att bli fjärde största parti i Finland och behöll sina två mandat i EU-parlamentet. SD i Sverige tog ett rejält kliv framåt och fick över 15 procent av rösterna, men blev ändå bara tredje störst. I Danmark förlorade Dansk Folkeparti 3 av sina 4 mandat. Tyska AfD gjorde ett hyggligt val, men kom inte långt över 10 procent. Österrikiska FPÖ:s popularitet rasade efter avslöjanden om partiordförandens Rysslandskopplingar – partiet fick drygt 17 procent av rösterna, men blev långt efter både kristdemokraterna och socialdemokraterna. Också i Nederländerna gick det sämre än väntat för högerpopulisterna.

Brexitpartiet blev de stora vinnarna i Storbritannien, med över 31 procent av rösterna, men det är en klen tröst om Storbritannien som väntat lämnar unionen i oktober. Och ja, ungerska Fidesz, franska Nationell Samling, italienska Lega och polska Lag och Ordning tog alla braksegrar. Men det känns ändå som om vi nått "peak högerpopulism" i Europa nu. Enligt de ännu preliminära valresultaten sitter högerpopulisterna – i tre olika grupper – på 151 av de 751 mandaten i parlamentet – och då räknar vi inte med Fidesz, som ännu officiellt är en del av den konservativa gruppen EPP, även om partiet för tillfället är uteslutet ur gruppen. Om Brexitpartiet lämnar parlamentet i höst, tar de hela 29 mandat med sig. Fidesz kommer med stor sannolikhet att sluta sig till den högerpopulistiska ECR-gruppen, dit bland annat Sannfinländarna och Sverigedemokraterna hör, men deras 13 mandat räcker inte för att lyfta högerpopulisternas antal till över 150 efter oktober – den magiska siffra som skulle behövas för att ytterhögern på allvar skulle kunna utmana de traditionella högerkonservativa och socialdemokratiska grupperna, som förväntas få 180 respektive 145 platser. Det är också osannolikt att alla de partier som i dag hör till de tre löst sammansatta högerpopulistiska grupperingarna skulle lyckas samarbeta i en gemensam grupp. Med finns i dagens läge allt från i praktiken nynazistiska småpartier till brittiska Tory. Också tyska AfD har varit noga med att ta avstånd från den mest extrema brunhögern i Europa, och kommer antagligen inte att ingå i en grupp där den är närvarande – det samma kan gälla Sannfinländarna och Sverigedemokraterna.

Det här betyder inte att högerpopulisterna skulle vara ofarliga eller att de inte behöver motarbetas. Men det är dags att skifta fokus från bekämpningen av ytterhögern till andra, i

sanningens namn viktigare, frågor – dags att satsa på samarbete kring det som de övriga partierna kan enas om. Men det betyder också att övriga partier nu måste släppa tanken på att försöka tävla om högerpopulisternas röster och i stället sluta upp kring alternativen till deras politik. Det är inte heller konstruktivt att sätta massor med krut på att motverka invandringsfientlighet, rasism, homofobi, misogyni och klimatförnekelse. En politisk rörelse som definierar sig utgående från vad den motsätter sig har ingen framtid, vilket också är orsaken till att högerpopulismen – i sinom tid – kommer att förtvina och kravla tillbaka till de mörka skrymslen därifrån den kröp ut för ett årtionde sedan. Alternativet till ytterhögerens av rädsla drivna agenda måste vara en av hopp och framtidstro. Utmaningar finns det minsann att ta sig an, och alla de globala frågor som måste lösas kan inte åtgärdas i EU-parlamentet. EU kan inte ensamt garantera demokrati, jämlikhet eller social och ekonomisk rättvisa. Men EU-parlamentet har enorm potentiell makt att driva på förändringar om den politiska viljan finns till samarbete och djärva beslut.

Det har efter valet diskuterats mycket om de “traditionella” partiernas tillbakagång, men ser man på den europeiska partikartan, så är det i själva verket inte så mycket som har förändrats. Liberalerna har vuxit på bekostnad av de mer traditionella moderata högerpartierna, och de gröna har vuxit på bekostnad av de mer traditionella vänsterpartierna. Den gröna våg som svept över i första hand Västeuropa är vid det här laget väldokumenterad. Utan tvekan har den att göra med den växande klimatmedvetenhet som framför allt kontinentens ungdomar har väckt med sina klimataktioner under året som gått. Men den hänger också samman med en bredare politisk utveckling, där många tar avstånd från den klassiska höger-vänsteruppdelningen. Detta har tolkats som en rörelse in mot den politiska mitten, men frågan är om den förklaringen riktigt håller streck. Många gröna partier är i flertalet frågor precis lika vänster som Europas radikala vänsterpartier, medan de så kallade liberala partierna och folkpartierna som också gick starkt framåt i valet ibland går till och med höger om de moderata samlingspartierna. Skillnaden är snarast den att i dessa nya partier är höger- och vänsterlinjerna inte lika konsekventa som i de traditionella dito, utan luckras upp av andra frågor till exempel på liberal-konservativ-axeln, eller i anslutning till fenomen som miljöaktivism, invandring eller minoritetsfrågor. Förkastandet av den klassiska höger-vänster-skalan tillåter också en större pragmatism och ett bredare fält för partiöverskridande samarbete. Detta är utan tvekan till fördel i Europaparlamentet, där det nu gäller för resten av partifältet att bilda en gemensam front mot klimatskeptikerna, ultranationalisterna och de främlingsfientliga inom ytterhögeren. Eller egentligen: en gemensam front för europeisk integration, solidaritet och klimatåtgärder.

Exakt vilka partibeteckningar som står på parlamentarikernas namnlappar har mindre betydelse i europeiska sammanhang än i de nationella parlamenten. De frågor som nu behöver behandlas är sådana som det går att enas om över relativt breda partigränser. Och i många av dessa finns redan en konsensus om målet, det är metoderna och tidtabellerna som är tvistefrågor. Klimatfrågan är en sådan fråga. I pratet om den “gröna vågen” som svept över Europa är det lätt att tappa sinne för proportioner: den gröna gruppen väntas få 69 platser i parlamentet, det vill säga inte ens en tiondedel av parlamentets totala antal ledamöter. Den stora vinnaren i valet är center-högergruppen ALDE, det vill säga den liberala gruppen, som kommer att ta drygt 40 nya mandat och landa på 109, enligt de preliminära siffrorna. Viktigare än de grönas framgång är också att det i dag finns en bred klimatkonsensus över partigränserna, och att framför allt vänstern driver på klimatfrågor lika aktivt som de gröna partierna.

I klimatfrågan ligger pucken i första hand hos de moderata högerblocken ALDE och EPP. En stark europeisk insats är absolut nödvändig om 1,5-gradersmålet ska uppnås, och för det krävs en gemensam, bindande europeisk miljöpolitik. Utredningar här hemma inför riksdagsvalet

visade tydligt att högerpartier som Samlingspartiet och SFP hör till bakåtsträvare i klimatfrågan, oberoende av vad de i offentligheten vill påstå – då orden ska bli politisk handling vill partierna inte gå in för bindande politiska åtgärder. Men i klimatfrågan, liksom i kampen mot skattesmitning, har utvecklingen i EU under de senaste åren tagit resoluta steg i rätt riktning. I båda frågorna ligger de röda och gröna blocken nära varandra, och även om man kan sörja vänsterns kräftgång har det för resultatet ingen större betydelse om de gröna snor några röster av socialdemokrater och socialister. Men det som återstår att se är om ALDE och EPP vill vara med och spela i samma lag, eller ställer sig på de bakåtsträvande högerpopulisternas sida.